

питаннях залучення ресурсів для спільних проєктів в сфері безпеки. Важливим є проведення спільних тренінгів з поліцією, громадськістю та місцевою владою щодо питань розуміння принципів Community Policing у підході залучення громадськості та поліції до відновлення та розвитку постраждалих громад.

Отже, на підставі вищезазначеного, взаємодія поліції та громади є ключовим фактором у забезпеченні безпеки в умовах воєнного стану. Важливо, щоб обидві сторони розуміли свої обов'язки та відповідальність, та спрямували свої зусилля на забезпечення безпекового середовища та захисту життя та здоров'я людей.

1. Рижкова С. А. Особливості профілактичної роботи дільничних офіцерів поліції в умовах воєнного стану//Матеріали регіонального круглого столу Організаційно-правове забезпечення підрозділів превентивної діяльності Національної поліції: (м. Дніпро, 4 червня 2021 року). Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2021.

2. Як впроваджується «Community Policing» в умовах війни: дослідження <https://www.helsinki.org.ua/publications/yak-vprovadzhuetsia-community-policing-v-umovakh-viyny-doslidzhennia/>

Наталія Уварова

професор кафедри

цивільного права та процесу

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ,

доктор юридичних наук, доцент

ПРЕВЕНЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Сьогодні вітчизняна сфера охорони праці зазнає деструктивної дії численних стрес-чинників, серед яких можна виділити такі як: втрата робочої сили через міграцію населення у зв'язку із збройною агресією російської федерації; скорочення робочих місць, обумовлене економічними факторами; тимчасова окупація частини українських територій та багато іншого.

Чутливість сфери охорони праці пов'язана із тим, що відносини, які складаються між роботодавцем та робітником багато в чому не є публічними, доступними для загалу. В зв'язку із цим зростає роль належної організації охорони праці, яка є важливою складовою діяльності органів публічної адміністрації в Україні.

Потрібно наголосити, що національне законодавство у сфері охорони праці містить численні правила, стандарти й норми, яких повинні дотримуватися підприємства, установи та організації, залежно від виду

діяльності або виробництва, якими вони займаються. Крім того, існують єдині критерії, які є загальнообов'язковими.

Національне законодавство у сфері охорони праці складає три рівні: конституційний, легіслативний (закони) та підзаконний. При цьому всі компоненти в межах перерахованих рівнів утворюють собою єдину систему взаємозв'язаних нормативно-правових актів, головною метою яких виступає збереження здоров'я та працездатності людини.

Так, у статті 43 Конституції України визначене право на належні, безпечні і здорові умови праці. Крім того, положення статті 46 гарантують забезпечення громадян у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності [1].

На легіслативному рівні основним документом виступає Закон України «Про охорону праці», яким визначено основні положення щодо реалізації конституційного права працівників на охорону їх життя і здоров'я у процесі трудової діяльності, на належні, безпечні і здорові умови праці, регулює за участю відповідних органів державної влади відносини між роботодавцем і працівником з питань безпеки, гігієни праці та виробничого середовища і встановлює єдиний порядок організації охорони праці в Україні [2].

Крім того, необхідно відмітити Кодекс законів про працю України (КЗпП), який врегульовує трудові відносини всіх працівників, сприяючи зростанню продуктивності праці, поліпшенню якості роботи, підвищенню ефективності суспільного виробництва і піднесенню на цій основі матеріального і культурного рівня життя працівників, зміцненню трудової дисципліни і поступовому перетворенню праці на благо суспільства в першу життєву потребу кожної працездатної людини [3].

Зупинимось також на Законі України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», яким визначено правові, фінансові та організаційні засади загальнообов'язкового державного соціального страхування, гарантії працюючим громадянам щодо їх соціального захисту у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, вагітністю та пологами, у разі нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання, охорони їхнього життя та здоров'я [4].

На підзаконному рівні важливо вказати на Постанову Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 № 994 «Про затвердження переліку заходів та засобів з охорони праці», якою затверджено відповідний перелік [5].

Зауважимо, що розлога система нормативно-правових актів, вимагає наявності правового інструментарію для своєчасного запобігання і припинення правопорушень у сфері охорони праці в Україні. Таким чином зростає значення превенції у сфері охорони праці, яка не лише спрямована на недопущення вчинення правопорушень, а й передбачає створення належних умов для такого запобігання.

Однією з поширених форм превенції адміністративних правопорушень у сфері охорони праці слід вважати контроль за дотриманням законодавства в

цій сфері. Для цього суб'єктами владних повноважень можуть бути використані різноманітні методи і засоби контролю, включаючи планові та позапланові перевірки в підприємствах, установах, організаціях.

Важливу роль у превенції адміністративних правопорушень у сфері охорони праці відіграє систематичне підвищення кваліфікації та спеціалізація працівників у питаннях охорони праці та безпеки робіт.

На нормативному рівні до заходів превенції адміністративних правопорушень у сфері охорони праці можна віднести приведення у відповідність до законодавства і впровадження внутрішніх правил, стандартів і норм охорони праці.

На психологічному рівні превенції адміністративних правопорушень сприятиме створення позитивної атмосфери в колективі та поширення культури охорони праці.

Водночас, ведучі мову про превенцію адміністративних правопорушень у сфері охорони праці важливо наголосити на напрямках удосконалення відповідної діяльності, а саме.

1) розробка і впровадження універсального механізму виявлення та запобігання порушень, що передбачатиме встановлення системи повідомлень про порушення правил охорони праці, яке дозволить працівникам та громадським інституціям просто і оперативно повідомляти про виявлені порушення;

2) забезпечення доступу до інформації про порушення в сфері охорони праці як для працівників, так і для суб'єктів владних повноважень громадськості;

3) фінансова підтримка підприємств, установ та організацій щодо впровадження сучасних технологій і обладнання для охорони праці;

4) навчання і підвищення кваліфікації спеціалістів у сфері охорони праці за кращими європейськими практиками у очній та дистанційній формах.

Вважаємо, що поступове впровадження зазначених нами напрямків дозволить поліпшити якість превенції адміністративних правопорушень у сфері охорони праці та сприятиме швидкому відновленню людського і економічного потенціалу України у переможний повоєнний час.

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 15.04.2023).

2. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text> (дата звернення 15.04.2023).

3. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення 15.04.2023).

4. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 № 1105-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text> (дата звернення 15.04.2023).

5. Про затвердження переліку заходів та засобів з охорони праці: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 № 994 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994-2003-%D0%BF#Text> (дата звернення 15.04.2023).